

INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN VASLUI
Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Vaslui
Strada Alecu Donici nr. 2, cod 730122
tel. 0235/314706, fax 0235/314706
email: cjrae_vs@yahoo.com
site: www.cjrae-vaslui.ro

Nr. 3234/26 : 020 : 2018

AVIZAT,
Inspector Școlar General,
prof. Gabriela Plăcintă

SCRISOARE METODICĂ

REFERINȚA: ÎNVĂȚĂMÂNT SPECIAL SI SPECIAL INTEGRAT 2018-2019

Direcții de acțiune prioritare pentru învățământul special din România:

- Îmbunătățirea accesului la educație și formare pentru copiii/elevii/tineri cu dizabilități, este un obiectiv prioritar pe care România, alături de celelalte state membre, este chemată să-l urmeze.
- Flexibilizarea sistemului de educație, astfel încât să fie capabil să răspundă nevoilor variate, adesea complexe și specifice ale acestor elevi.
- Perfecționarea sistemului de formare continuă a resurselor umane din școală pentru asigurarea calității învățământului în vederea asigurării reușitei integrării socio – profesionale a absolvenților.
- Orientare școlară și profesională în acord cu particularitățile fizice, fiziologice și psihologice ale a copiilor/elevilor/tinerilor cu cerințe educaționale speciale
- Debutul școlar al tuturor copiilor în școala de masă cea mai apropiată de domiciliul copilului.
- Menținerea copiilor/elevilor în școala de masă prin acordarea serviciilor educaționale, a terapiilor logopedice și consiliere psihopedagogică celor care prezintă dificultăți de învățare, de adaptare, de integrare sau care au abateri comportamentale.
- Transferul în școala de masă a elevilor din școala specială care nu fac obiectul acestui tip de învățământ sau a acelor care, fie că au avut un diagnostic greșit, fie că prezintă un progres evident în urma activității de educație.

h) Orientarea și transferul în școala specială a acelor elevi care în urma evaluărilor inițiale s-a constatat că din punct de vedere fiziologic și psihologic nu posedă deprinderi minimale pentru a fi școlarizați în învățământul de masă și nu pot să se integreze în colectivul clasei, aceasta fiind singura soluție pentru ca și acești elevi să beneficieze de educație.

i) Elaborarea planurilor de învățământ și a programelor școlare:

- ✓ **planurile de învățământ și programele școlare au fost elaborate de grupurile de lucru ale Comisiei Județene și ale Comisiei Naționale pentru Învățământ Special, discutate în această comisie, avizate de către Institutul de Științe ale Educației și aprobate prin ordin de ministru, cu aplicabilitate din anul școlar 2019-2020**
- ✓ fiecare unitate de învățământ poate hotărî în **consiliul profesoral** ce plan de învățământ să aplice în funcție de tipul și gradul deficienței;
- ✓ unitățile de învățământ special pentru elevii cu deficiențe senzoriale aplică planul de învățământ al școlii de masă. Aceste unități își păstrează doar structura și forma de organizare după sistemul învățământului special, iar în conținut, pregătire școlară și specializare sunt asemănătoare școlii de masă.
- ✓ școlile de arte și meserii, liceele, clasele de liceu și clasele postliceale speciale sunt organizate după modelul școlii de masă (conținut, profiluri, specializări, finalități, obiective și/sau competențe). Specific acestor unități rămân strategiile, modalitățile și metodele de predare/învățare;
- ✓ la absolvire, elevii acestor unități de învățământ special susțin examene naționale (examene naționale, teste, bacalaureat sau examen de absolvire) la fel ca toți absolvenții din învățământul de masă. Pentru ei sunt stipulate facilități și adaptări în metodologiile de organizare și desfășurare a examenelor.
- ✓ În ceea ce privește **planurile/programele de intervenție educațională individualizate** acestea se aplică astfel:
  - pentru toți elevii cu deficiențe, integrați în școala de masă, cadrul didactic de la clasă în colaborare cu cadrul didactic de sprijin/itinerant elaborează și aplică programul de intervenție personalizat, în funcție de nevoile și cerințele educaționale ale elevului integrat. Astfel există și se aplică programe educaționale de intervenție personalizate pentru: dificultăți de învățare, tulburări de comportament, dificultăți de adaptare, tulburări de înțelegere, hiperactivism, pentru reducerea riscului de abandon școlar din cauza rezultatelor slabe la învățatură etc.

- pentru elevii din școlile speciale, învățarea se face prin diferențiere și individualizare, iar pentru terapiile specifice se realizează programe individuale de învățare, corectare, compensare care au ca finalitate progresul în formarea și dezvoltare personalității sale.
- în școala de masă, elevii cu deficiențe ușoare sau medii beneficiază de servicii educaționale de sprijin, de programe de intervenție personalizate care determină progresul în învățare al elevilor, precum și adaptarea și integrarea acestora în programul școlii de masă.

Probleme identificate care împiedică participarea deplină și accesul la un tratament eficient al persoanelor cu CES, ca membri cu drepturi egale ale societății:

- Formarea cadrelor didactice atât din învățământul special, cât și învățământul de masă care școlarizează copii cu CES, pentru toate categoriile de deficiențe.
- Cursuri autorizate de MEN pentru limbajul semnelor (limbajul mimico-gestual)
- Numărul mic de profesori de sprijin/itineranți precum și lipsa sprijinului suplimentar necesar în unele cazuri creează încă o problema privind situația copiilor cu dizabilități integrați în școli de masă.
- O altă problemă deosebit de importantă care se impune este aceea a înființării atelierelor protejate. Înființarea atelierelor protejate pentru absolvenții școlilor de arte și meserii sau liceelor tehnologice pentru învățământ special (ca etapă necesară inserției socio-profesionale).
- O problemă deosebită cu care se confruntă tot sistemul de educație specială este lipsa manualelor, ultima editare a manualelor, pentru elevii cu deficiență mintală a fost în anii '70.
- Campanie de imagine în mass-media privind reabilitarea imaginii persoanei cu dizabilități.
- Colaborare cu toți factorii responsabili pentru identificarea copiilor cu CES neșcolarizați.

Aspecte care trebuie avute în vedere pentru a sprijini și a susține familiile și pe cei care au responsabilități directe în îngrijirea acestor copii și tineri, pentru a reduce dependența de aceștia, sporindu-le autonomia, în paralel cu evitarea neglijării și marginalizării. Pentru aceasta trebuie avute în vedere mai multe aspecte:

- Conștientizarea faptului că dizabilitatea este o problema a întregii societăți.
- Generalizarea acțiunii de intervenție timpurie privind compensarea și recuperarea deficienței sau a dificultăților intelectuale.
- Creșterea numărului de clase speciale integrate în unități de învățământ de masă.

Priorități pentru anul școlar 2018-2019

- Asigurarea înțelegerii și aplicării corecte a noilor programe pentru învățământul preșcolar și gimnazial - clasa a VI-a, în vederea eliminării elementelor care ar putea accentua criza de adaptare a elevilor la trecerea de la un nivel de învățământ la altul (preșcolar –primar-gimnazial-liceal).
- Utilizarea metodelor moderne de predare – învățare – evaluare diferențiate, conform nevoilor educative ale elevului vizând dezvoltarea gândirii critice, premisă a alfabetizării științifice și diminuării riscului de analfabetism funcțional.
- Organizarea unor activități de monitorizare și consiliere pentru aplicarea noilor programe pentru învățământul preșcolar și gimnazial-clasa a VI-a și pentru sporirea calității educației, atât de la nivelul MEN, cât și de către fiecare inspectorat școlar din țară, precum și abilitarea curriculară organizată în mod special pentru toți profesorii care predau la clasa a VI-a în anul școlar 2018-2019, aplicând noile programe în vigoare, conform prevederilor OMEN nr. 3393/28.02.2017.
- Asigurarea calității evaluării (evaluarea continuă și prin examenele naționale), având ca reper noile programe și prevederile din Legea Educației Naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare.
- Măsuri care trebuie întreprinse la nivelul unității de învățământ în scopul asigurării calității procesului instructiv-educativ, cu accent pe:
  - prevenirea și diminuarea crizei de adaptare a elevului la trecerea de la învățământul primar la învățământul gimnazial și de la învățământul gimnazial la învățământul liceal;
  - măsuri vizând prevenirea și reducerea absenteismului și a abandonului școlar;
  - tratarea diferențiată și individualizarea predării - învățării - evaluării astfel încât să se asigure progresul școlar al tuturor elevilor;
  - parcurgerea integrală a programei/programele școlare în vigoare, în vederea atingerii standardelor naționale, reflectate în nivelul competențelor dobândite de către aceștia și în rezultatele obținute la examenele naționale;
  - aplicarea evaluării cu scopul orientării și optimizării procesului de învățare și pentru pregătirea succesului social, în momentul integrării absolvenților pe piața muncii.
- Elaborarea și implementarea de programe/proiecte/activități de abilitare curriculară pe discipline de studiu/niveluri de studiu, cu accent pe: proiectare curriculară, evaluarea la clasă, evaluarea la examenele naționale și la competițiile școlare, în parteneriat cu centrele de formare județene (CCD) și pentru participarea profesorilor la stagiile de formare Erasmus+ .
- Cadrul normativ privind organizarea procesului de învățământ în anul școlar 2018– 2019 – noutăți, puncte critice, măsuri și acțiuni generate de acesta:
- Ordinul MEN nr. 3220/2018 privind structura anului școlar 2018-2019;
- Metodologiei-cadru de organizare și desfășurare a competițiilor școlare, aprobată cu OM nr. 4203/2018 privind modificarea Anexei nr. 1 a Ordinului ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului nr. 3035/2012 privind aprobarea Metodologiei – cadru de organizare și desfășurare a competițiilor școlare și a Regulamentului de organizare a activităților cuprinse în calendarul activităților educative, școlare și extrașcolare. Elaborarea noilor regulamente specifice pentru competițiile școlare, în funcție de specificul fiecăreia, conform prevederilor OM nr. 4203/2018.

Structura anului școlar 2018-2019

Art.1 (1) Anul școlar 2018-2019 are 34 de săptămâni de cursuri, însumând 168 de zile lucrătoare.

(2) Prin excepție de la prevederile alin. (1), se stabilesc următoarele:

- a) pentru clasele terminale din învățământul liceal, anul școlar are 32 de săptămâni de cursuri și se încheie în data de 31 mai 2019;
- b) pentru clasa a VIII-a, anul școlar are 33 de săptămâni de cursuri și se încheie în data de 7 iunie 2019;
- c) pentru clasele din învățământul liceal - filiera tehnologică, cu excepția claselor terminale, durata cursurilor este cea stabilită prin planurile-cadru de învățământ, în vigoare;
- d) pentru clasele din învățământul profesional, durata cursurilor este cea stabilită prin planurile-cadru de învățământ în vigoare;
- e) pentru învățământul special - clasele a IX-a - a XI-a, ciclul inferior al liceului, filiera tehnologică, cea stabilită prin planurile-cadru de învățământ, în vigoare;
- f) stagiile de pregătire practică pentru care au optat absolvenții ciclului inferior al liceului, filiera tehnologică, cuprind 720 de ore care se desfășoară în perioada propusă de unitatea de învățământ organizatoare și aprobată de inspectoratul școlar, conform structurii anului școlar, cu respectarea vacanțelor;
- g) pentru învățământul postliceal (școală postliceală și școală de maiștri), durata cursurilor este cea stabilită prin planurile-cadru de învățământ, în vigoare.

Art.2 Anul școlar 2018-2019 începe pe data de 1 septembrie 2018, se încheie pe data de 30 august 2019 și se structurează pe două semestre, după cum urmează:

Cursuri – luni, 14 ianuarie 2019– vineri, 1 februarie 2019.

Vacanța intersemestrială – sâmbătă, 2 februarie 2019– duminică, 10 februarie 2019.

Semestrul al II- lea are 16 săptămâni dispuse în perioada 11 februarie 2019- 14 iunie 2019:

Cursuri – luni, 11 februarie 2019 – vineri, 19 aprilie 2019.

Vacanța de primăvară –sâmbătă, 20 aprilie 2019– duminică, 5 mai 2019.

Cursuri –luni, 6 mai 2019 –vineri, 14 iunie 2019.

Vacanța de vară –sâmbătă, 15 iunie 2019– duminică, 15 septembrie 2019.

Art.5 (1) Programul național „Școala altfel” se va desfășura în perioada 1 octombrie 2018 – 31 mai 2019, pe o perioadă de 5 zile consecutive lucrătoare, a căror planificare se află la decizia unității de învățământ.

Acte normative

- Legea nr. 1/2011 Legea educației naționale, cu completările și modificările ulterioare
- OMECTS nr. 5547/6.10.2011 privind Regulamentul de inspecție a unităților de învățământ preuniversitar,
- O.M. nr.5530/2011 privind aprobarea Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a inspectoratelor școlare
- Regulamentul de ordine interioară al ISJ aprobat de MEN
- OM nr. 5079/31 08 2016 privind Regulamentul de Organizare și Funcționare a Unităților de Învățământ Preuniversitar
- OM nr. 3027/2018 din 8 ianuarie 2018 pentru modificarea și completarea Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a unităților de învățământ preuniversitar, aprobat prin Ordinul ministrului educației naționale și cercetării științifice nr. 5.079/2016

- Ordin nr. 3844/2016 din 24 mai 2016 pentru aprobarea Regulamentului privind regimul actelor de studii și al documentelor școlare gestionate de unitățile de învățământ preuniversitar
- Ordin nr. 5561 din 7 octombrie 2011 de aprobare a Metodologiei privind formarea continuă a personalului didactic din învățământul preuniversitar.
- Ordinul nr. 3367/2017 pentru modificarea și completarea Metodologiei privind formarea continuă a personalului din învățământul preuniversitar, aprobată prin Ordinul ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului nr. 5.561/2011
- OM nr. 5.573/7.10.2011 pentru aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a învățământului special și special integrat, publicat în Monitorul Oficial nr. 787 din 7 noiembrie 2011,
- OM nr. 5574/ 7.10.2011 pentru aprobarea Metodologiei privind organizarea serviciilor de sprijin educațional pentru copiii, elevii și tinerii cu cerințe educaționale speciale integrați în învățământul de masă, publicat în Monitorul Oficial nr. 785 din 4 noiembrie 2011.
- OM nr. 5036/2015 din 25 august 2015 pentru modificarea Metodologiei privind organizarea serviciilor de sprijin educațional pentru copiii, elevii și tinerii cu cerințe educaționale speciale integrați în învățământul de masă, aprobată prin Ordinul ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului 5.574/2011
- OM nr. 5086/2016 din 31 august 2016 pentru aprobarea Metodologiei-cadru privind școlarizarea la domiciliu, respectiv înființarea de grupe/clase în spitale
- OMMFSPVnr. 1985/04.10.2016/OMS nr. 1305/17.11.2016/OMENCS nr. 5805/23.11.2016, privind aprobarea metodologiei pentru evaluarea și intervenția integrată în vederea încadrării copiilor cu dizabilități în grad de handicap, a orientării școlare și profesionale a copiilor cu cerințe educaționale speciale, precum și în vederea abilitării și reabilitării copiilor cu dizabilități și/sau cerințe educaționale speciale
- OM nr. 5.555/7.10.2011Regulamentul privind organizarea și funcționarea centrelor județene/al municipiului București de resurse și asistență educațională, publicat în Monitorul Oficial nr. 759 din 27 octombrie 2011.
- OM nr. 5.248/2011 privind aplicarea Programului "A doua șansă"
- OM nr. 4093 din 19 iunie 2017 pentru modificarea și completarea OM nr.5248/2011
- OM nr.5132/10/09/2009 privind activitățile specifice funcției de diriginte
- OM nr. 4742/10 08 2016 privind aprobarea Statutului elevilor
- Legea nr. 35/2006 privind creșterea siguranței în unitățile de învățământ
- Legea nr. 87/2006 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.75/12.07.2005 privind asigurarea calității în educație
- Ordonanță de urgență nr. 75/12.07.2005 privind asigurarea calității educației;
- Ordinele, notele, notificările și precizările Ministerului Educației Naționale

Curriculum

- Ordin nr. 4927/08.09.2005 privind aprobarea planului-cadru de învățământ pentru clasele/grupele din învățământul special sau de masă care școlarizează elevi cu deficiențe moderate sau ușoare.
- Ordin nr. 5239/ 01.09.2008 privind aprobarea planului-cadru de învățământ pentru clasele/grupele din învățământul special sau de masă care școlarizează elevi cu dizabilități moderate sau ușoare.
- Ordin nr. 4928/08.09.2005 privind aprobarea planului-cadru de învățământ pentru clasele/grupele/unitățile de învățământ special care școlarizează copii/elevi/tineri cu deficiențe grave, severe, profunde sau asociate.

- Ordin nr. 4920/22.09.2003 privind aprobarea planului-cadru de învățământ pentru școlile speciale care școlarizează elevi cu deficiențe de auz.
- Ordin nr. 5243/ 01.09.2008 privind aprobarea curriculumului pentru clasele/ grupele din învățământul special sau de masă care școlarizează elevi cu surdocecitate/ deficiențe senzoriale multiple
- Ordin nr. 5236/ 01.09.2008 privind aprobarea curriculumului pentru grupele din învățământul special – pedagogie curativă, care integrează elevi / tineri cu deficiențe severe, profunde sau asociate
- Ordin nr. 3414/16.03.2009 privind aprobarea Planului Cadru de învățământ pentru învățământul special clasele IX-XI, ciclul inferior al liceului, filiera tehnologică.
- Ordin 5235/01.09.2008 privind aprobarea programelor școlare pentru clasele/grupele din învățământul special sau de masă care școlarizează elevi cu dizabilități severe, profunde și/sau asociate (anexele 1-8)
- Ordin 5234/01.09.2008 privind aprobarea Programelor școlare pentru Terapiile educaționale complexe și integrate, realizate în învățământul special de către învățătorii/profesorii-educatorii (anexele 1-5)
- Ordin 5176/01.09.2008, privind aprobarea curriculumului pentru grupele din învățământul special preșcolar – pedagogie curativă, care integrează copii cu deficiențe severe, profunde sau asociate (anexele 2-11)
- Ordin nr. 5755/17.09.2012 privind aprobarea Planurilor-cadru pentru învățământul primar, Ciclul achizițiilor fundamentale - clasa pregătitoare, învățământ special
- Ordin nr. 3071/18.01.2013 privind aprobarea Conținutului educativ pentru intervenție timpurie antepreșcolară destinat copiilor cu deficiențe senzoriale multiple/surdocecitate
- OM nr. 3622/27.04.2018 privind aprobarea planurilor-cadru pentru învățământul special preșcolar, primar și gimnazial,
- OM nr. 4215/01.08.2018, pentru modificarea art. 17 din Ordinul ministrului educației naționale nr. 3.622/2018 privind aprobarea planurilor-cadru pentru învățământul special preșcolar, primar și gimnazial publicat, în MO nr, 723/22.08.2018 Partea I

Examenele naționale 2019:

Bacalaureat (OMEN nr. 4830/30.08.2018)

Definitivat

Titularizare

Evaluare Națională clasele a II-a, a IV-a și a VI-a (OMEN nr. 4461/27.08.2018)

Evaluare națională clasa a VIII-a (OMEN nr. 4813/29.08.2018)

Admiterea în liceu și școli profesionale (OMEN nr. 4829/30.08.2018)

" Mi-e foarte, foarte dor de frumos și de bun.

Mi-e dor de oameni delicăți și buni.

De oameni deștepți și generoși.

De educație și tradiție.

Mi-e dor de bun simț și bună voință"

Oana Pellea

SUCCES ÎN NOUL AN ȘCOLAR!

Director CJRAE,
prof. Daniela Laic